

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การบริหารส่วนตำบลมีชื่อย่อเป็นทางการว่า อบต. มีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งของไทยที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ปัจจุบันแบ่งเป็น 3 ขนาด คือ อบต.ขนาดใหญ่ อบต.ขนาดกลาง และ อบต.ขนาดเล็ก อบต.ทั่วประเทศไทยมีจำนวนทั้งสิ้น 6,746 แห่ง โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเพื่อกระจายอำนาจการปกครอง (decentralization) ให้ประชาชนในท้องถิ่นระดับตำบล ซึ่งเป็นเขตชนบทอันเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศได้มีโอกาสเรียนรู้การแก้ไขปัญหาและการสนองตอบความต้องการตนเอง โดยการเข้าไปมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง (political participation) หรือที่เรียกกันว่า ปกครองตนเอง (local self government) ตามระบบประชาธิปไตย องค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ชนบทมากที่สุด ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นของประชาชนอย่างแท้จริง คือมีเจ้าหน้าที่มาจากการเลือกตั้งซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในตำบล มีการดำเนินการ โดยให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดทิศทางและวางแผนพัฒนาตำบล กำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามารถแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของชุมชนระดับตำบลได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ประชาชนในตำบลมีความรู้สึกเชื่อมั่นและศรัทธาต่อองค์การบริหารส่วนตำบล และรู้สึกว่ามีคุณภาพมีส่วนร่วมได้เสียต่อถิ่นอาศัย ซึ่งเป็นการสร้างพลเมืองที่มีความรับผิดชอบให้แก่ประเทศชาติโดยส่วนรวม

องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการกระจายอำนาจไปปฏิบัติ เพราะถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว การกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ย่อมไม่เกิดผลในทางปฏิบัติ และนอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่น ๆ ที่พบเห็นเสมอคือด้านการบริหารงาน รวมทั้งการให้บริการประชาชน นั้นมีปัญหาอุปสรรคมากมาย ซึ่งประเด็นที่น่าสนใจและได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่าง

มากคือ การให้บริการประชาชน คือ การเสียสละและการใช้ความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ (ทั้งที่เป็นข้าราชการ การเมืองและข้าราชการประจำ) ทำให้การบริการประชาชนหรือการปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานอยู่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาตาขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จึงสนใจศึกษาว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาตาขวัญ จังหวัดระยอง ได้รับบริการบริการด้านต่าง ๆ เหมาะสม และถูกต้องตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติหรือไม่อย่างไร มีสิ่งใดที่องค์การบริหารส่วนตำบลควรที่จะปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลสนองตอบตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญได้อย่างแท้จริง การศึกษาถึงการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาตาขวัญ จังหวัดระยอง เป็นองค์ความรู้ที่เกิดจากประชาชนโดยตรง ทำให้สามารถทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล และนำผลการศึกษาที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงลักษณะการให้บริการประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนาตาขวัญ ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาตาขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ในทัศนะของประชาชน
2. เพื่อเปรียบเทียบการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาตาขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ในทัศนะของประชาชน จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

สมมติฐานของการวิจัย

การให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาตาขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ในทัศนะของประชาชน จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ตำบลนาตาขวัญ 6 หมู่บ้าน จำนวน 6,232 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลนาตาขวัญ จังหวัดระยอง, 2553) เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 361 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการ แบ่งออกเป็น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนครั้งที่เคยมาใช้บริการ ต่อปี และเรื่องที่ชอบรับบริการ

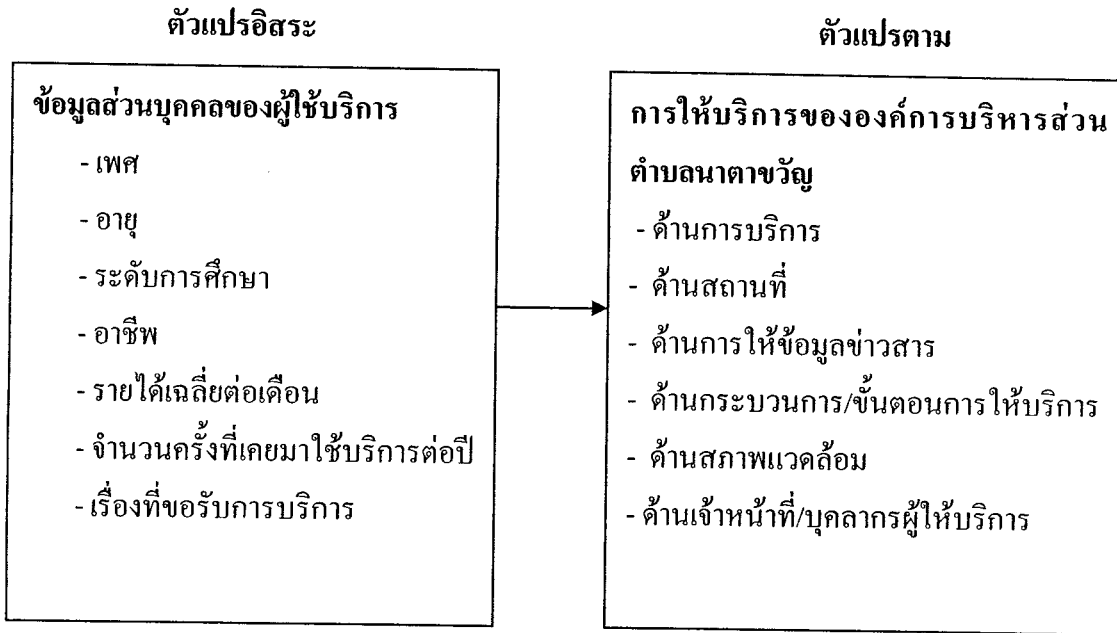
2.2 ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ การให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาตาขวัญ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านการบริการ ด้านสถานที่ ด้านการให้ข้อมูล ข่าวสาร ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านเจ้าหน้าที่/บุคลากร ผู้ให้บริการ

3. ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ระหว่างเดือน กรกฎาคม ถึง เดือน กันยายน 2553

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาตาขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ในทัศนะของประชาชน โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ทฤษฎีสถิติส่วนประสมทางการตลาดของการบริการ ของ ชัยสมพล ชาวประเสริฐ (2547) มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การหรือหน่วยงานราชการบริหารส่วนท้องถิ่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีความเป็นอิสระในการดำเนินงานภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนด มีรายได้มีทรัพย์สินเป็นของตนเอง ซึ่งมีคำย่อเรียกว่า “ องค์การบริหารส่วนตำบล”

ประชาชน หมายถึง ผู้ที่มาใช้บริการทั่วไป หรือมาติดต่อขอใช้บริการที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาตาขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

การให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาตาขวัญ หมายถึง การให้บริการที่สร้างความพอใจให้แก่ประชาชนผู้มาติดต่อขอใช้บริการที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาตาขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ได้แก่ การให้บริการ ด้านการบริการ ด้านสถานที่ ด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านเจ้าหน้าที่/บุคลากรผู้ให้บริการ

ด้านการบริการ หมายถึง การอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับประชาชนที่มาใช้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาตาขวัญ มีการให้บริการอย่างครบถ้วนตามความต้องการของประชาชน

ด้านสถานที่ หมายถึง สถานที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลนาตาขวัญ ประชาชนสามารถเดินทางมาใช้บริการได้สะดวก และสถานที่ให้บริการมีเพียงพอ จุดให้บริการมีการแบ่งเป็นสัดส่วนทำให้สะดวกแก่การมาใช้บริการ

ด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างหน่วยงานกับประชาชน ในการให้บริการข่าวสารด้วยสื่อต่าง ๆ และเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ผู้มาใช้บริการอย่างชัดเจน

ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ หมายถึง ความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน มีการให้บริการอย่างเป็นระบบเป็นไปตามลำดับ ไม่ซับซ้อน และระยะเวลามีความเหมาะสม

ด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง มีการจัดสภาพแวดล้อมและตกแต่งอาคารสถานที่ภายในบริเวณให้มีความเหมาะสมและเอื้อต่อการให้บริการ มีความสะอาด สะดวกสบายต่อการบริการ และมีอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย

ด้านเจ้าหน้าที่/บุคลากรผู้ให้บริการ หมายถึง เจ้าหน้าที่ให้บริการประชาชนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ให้บริการด้วยความสะดวกรวดเร็ว มีความกระตือรือร้น ยิ้มแย้มแจ่มใส และให้บริการด้วยความถูกต้อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลจากการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลนาตาขวัญนำไปใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงการให้บริการแก่ประชาชนให้ดียิ่งขึ้น
2. ผลจากการวิจัยจะเป็นข้อมูลสำหรับใช้เป็นแนวทางในการกำหนดงบประมาณเพื่อพัฒนาการให้บริการองค์การบริหารส่วนตำบลนาตาขวัญต่อไป
3. ผลจากการวิจัยจะเป็นข้อมูลสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลนาตาขวัญ อื่นๆ ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการให้บริการแก่ประชาชน
4. ผู้ที่สนใจสามารถนำข้อมูลที่ได้ออกไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย เรื่องที่เกี่ยวข้องต่อไป